

PILSĒTAS MĒRU PAKTS

TĀ KĀ Klimata pārmaiņu starpvaldību padome ir apstiprinājusi, ka klimata pārmaiņas ir reālas un ka lielā mērā to cēlonis ir enerģijas patēriņš cilvēka vajadzībām;

TĀ KĀ 2007. gada 9. martā ES pieņēma paketi "Enerģija mainīgai pasaulei", vienpusēji apņēmoties līdz 2020. gadam samazināt CO₂ emisijas par 20 %, kas panākams, par 20 % palielinot energoefektivitāti un enerģijas bilanci nodrošinot 20 % atjaunojamo enerģijas avotu īpatsvaru;

TĀ KĀ Eiropas Savienības Energoefektivitātes rīcības plānā "Potenciāla izmantošana" cita starpā paredzēts prioritārā kārtā izveidot Pilsētas mēru paktu;

TĀ KĀ ES Reģionu komiteja uzsver nepieciešamību apvienot vietējos un reģionu spēkus, jo vairāklīmeņu pārvaldība ir efektīvs līdzeklis, kā veicināt efektīvas darbības pret klimata pārmaiņām, tāpēc tā rosina reģionus iesaistīties Pilsētas mēru paktā;

TĀ KĀ vēlamies īstenot ieteikumus, kas attiecībā uz nepieciešamību palielināt energoefektivitāti pausti Leipcigas hartā par ilgtspējīgām Eiropas pilsētām;

TĀ KĀ apzināmies, ka daudzu pašreizējo pilsētu ilgtspējīgas attīstības centieni un vietējā līmeņa "Agenda 21" procesu pamatā ir Olborgas saistības;

TĀ KĀ atzīstam, ka atbildību par cīņu pret globālo sasilšanu daļa pašvaldības un reģionu valdības ar valstu valdībām un ka tām šā uzdevuma izpildē jābūt neatkarīgām no citu personu saistībām;

TĀ KĀ iedzīvotāju izmantoto ražojumu un pakalpojumu dēļ mazpilsētas un lielpilsētas tieši un netieši izraisa vairāk nekā pusi siltumnīcefekta gāzu emisiju, ko rada ar cilvēka darbību saistītais enerģijas lietojums;

TĀ KĀ ES apņemšanās samazināt emisijas būs sasniedzamas tikai tad, ja vietējā līmenī iesaistītās personas, iedzīvotāji un to apvienības uzņemsies daļu atbildības;

TĀ KĀ pašvaldībām un reģionu valdībām, kas ir pilsoņiem tuvākās pārvaldes iestādes, jābūt īstenoto darbību priekšgalā un jārāda piemērs;

TĀ KĀ daudzas darbības, kas attiecas uz enerģijas pieprasījumu un atjaunojamiem enerģijas avotiem un kas jāveic, lai cīnītos ar nelabvēlīgām klimata pārmaiņām, ir pašvaldību kompetences jomā vai arī nav īstenojamas bez pašvaldību atbalsta;

TĀ KĀ ES dalībvalstis var daudz iegūt no efektīvām, decentralizētām darbībām vietējā līmenī, lai izpildītu apņemšanos samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas;

TĀ KĀ pašvaldības un reģionu valdības visā Eiropā, īstenojot energoefektivitātes programmas, tostarp nodrošinot ilgtspējīgu mobilitāti pilsētās un popularizējot atjaunojamus enerģijas avotus, samazina piesārņojumu, kas izraisa globālo sasilšanu;

MĒS, PILSĒTAS MĒRI, APŅEMAMIES

nesamierināties tikai ar to mērķu sasniegšanu, kurus ES apņēmusies īstenot līdz 2020. gadam, un attiecīgajās mūsu pārziņā esošajās teritorijās samazināt CO₂ emisijas par vismaz 20 %, īstenojot ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānu darbības jomās, uz kurām attiecas mūsu pilnvaras. Apņemšanās un rīcības plāns tiks ratificēts atbilstīgi mūsu pieņemtajām procedūrām;

sagatavot emisiju sākotnējo pārskatu, tādējādi izveidojot pamatu ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānam;

iesniegt ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānu nākamajā gadā pēc tam, kad katrs oficiāli parakstījis Pilsētas mēru paktu;

pielāgot pilsētu struktūras, tostarp atvēlot pietiekamus cilvēkresursus, kas veiktu nepieciešamās darbības;

mobilizēt pilsonisko sabiedrību ģeogrāfiskajos apgabalos, par ko mēs atbildam, lai tā iesaistītos rīcības plāna izstrādē, uzsverot politikas jomas un pasākumus, kas nepieciešami, lai īstenotu rīcības plānu un sasniegtu tā mērķus. Rīcības plāna sagatavošanā iesaistīs visas teritorijas, un to iesniegs šā pakta sekretariātam gada laikā pēc pakta parakstīšanas;

iesniegt īstenošanas ziņojumu vismaz reizi divos gados pēc tam, kad rīcības plāns būs iesniegts novērtēšanai, pārraudzībai un pārbaudei;

dalīties ar pieredzi un zinātību ar pārējām teritoriālajām vienībām;

rīkot enerģētikas dienas vai pilsētas pakta dienas sadarbībā ar Eiropas Komisiju un citām ieinteresētajām personām, panākot, ka iedzīvotāji tieši var izmantot iespējas un priekšrocības, ko piedāvā saprātīgāks enerģijas lietojums, un regulāri informēt vietējos plašsaziņas līdzekļus par norisēm, kas saistītas ar rīcības plānu;

piedalīties un aktīvi līdzdarboties gadskārtējā ES pilsētas mēru konferencē "Ilgtspējīga enerģētika Eiropai";

informēt par paktu attiecīgos forumos un jo īpaši rosināt citus pilsētas mērus pievienoties paktam;

atzīt mūsu dalības izbeigšanu paktā, ja sekretariāts par to iepriekš iesniedzis rakstisku paziņojumu, šādos gadījumos:

- i) ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plāns nav iesniegts gadu pēc pakta oficiālas parakstīšanas;
- ii) rīcības plāna neīstenošanas vai nepietiekamas īstenošanas dēļ nav izpildīts rīcības plānā izvirzītais kopējais CO₂ samazināšanas mērķis;
- iii) divus periodus pēc kārtas nav iesniegts ziņojums.

MĒS, PILSĒTAS MĒRI, ATBALSTĀM

Eiropas Komisijas lēmumu atbilstīgi budžetam **īstenot un finansēt** tehniskā un informatīvā atbalsta **struktūru**, ieskaitot novērtēšanas un pārraudzības līdzekļu īstenošanu, zinātības pārneses mehānismu darbības atvieglošanu teritoriju starpā un veiksmīgāko pasākumu izmantošanu kā piemēru un to atkārtotu īstenošanu,

Eiropas Komisijas lomu koordinēt ES pilsētas mēru konferenci "Ilgtspējīga enerģētika Eiropai";

Eiropas Komisijas pausto nodomu atvieglot pieredzes apmaiņu starp iesaistītajām teritoriālajām vienībām, sniegt vadlīnijas un norādīt labākos piemērus, ko būtu iespējams īstenot, un savienot pašreizējās darbības un sadarbības tīklus, kas nostiprina pašvaldību devumu klimata aizsardzības

jomā. Šiem labākajiem piemēriem jāklūst par šā pakta neatņemamu daļu, un tie jānosaka šā pakta pielikumos;

Eiropas Komisijas atbalstu pakta dalībpiļsētu **atzīšanai un pazīstamībai sabiedrībā**, izmantojot ģpašu logo "ilgtspējīga enerģētika Eiropai" un sniedzot par tām informāciju Komisijas saziņas tīklos;

Reģionu Komitejas stingro atbalstu paktam un tā mērķiem, pārstāvot pašvaldības un reģionu iestādes Eiropas Savienībā;

palīdzību, ko dalībvalstis, reģioni, provinces, padomdevējpilsētas un citas **institucionālas struktūras**, kas atbalsta paktu, sniedz nelielām pašvaldībām, lai tās varētu ievērot pakta nosacījumus.

MĒS, PILSĒTAS MĒRI, AICINĀM

Eiropas Komisiju un valsts pārvaldes iestādes izstrādāt sadarbības shēmas un saskanīgas atbalsta struktūras, kas palīdzētu pakta parakstītājiem īstenot ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānus;

Eiropas Komisiju un valsts pārvaldes iestādes izvērtēt, kuras paktā paredzētās darbības iekļaujamas to attiecīgajās atbalsta programmās kā prioritāras, informēt un iesaistīt lielās pilsētas politikas un finansēšanas shēmu izstrādē, ciktāl atbilstīgi pakta mērķiem tās ir vietēja mēroga darbības;

Eiropas Komisiju risināt sarunas ar finanšu struktūrām, lai izveidotu finanšu instrumentus, kuru mērķis būtu sniegt atbalstu rīcības plānos izvirzīto uzdevumu izpildei;

valsts pārvaldes iestādes iesaistīt pašvaldības un reģionu valdības darbā, kura mērķis ir sagatavot un īstenot valsts energoefektivitātes rīcības plānus un valsts rīcības plānus atjaunojamo enerģijas avotu jomā;

Eiropas Komisiju un valsts pārvaldes iestādes atbalstīt pasaules mērogā mūsu pieņemtos ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānus atbilstīgi principiēm, noteikumiem un procedūrām, par ko jau ir panākta vienošanās un par ko vēl pakta puses varētu vienoties nākotnē, jo ģpaši ANO Vispārējā konvencijā par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*). Mums aktīvi iesaistoties CO₂ emisiju samazināšanā, varam sasniegt vēl grandiozāku mērķi pasaules mērogā.

MĒS, PILSĒTAS MĒRI, ROSINĀM CITAS PAŠVALDĪBAS UN REĢIONU VALDĪBAS UN CITAS NOZĪMĪGĀKĀS IESAISTĪTĀS PERSONAS PIEVIENOTIES PILSĒTAS MĒRU PAKTA INICIATĪVAI, LAI TO DEVUMS PAKTA MĒRĶU SASNIEGŠANĀ IEGŪTU OFICIĀLU RAKSTURU.

PIELIKUMI

1. Pašvaldību loma pakta īstenošanā

Pašvaldību un reģionu valdību darbības jomā var iekļaut energoefektivitātes pasākumus, atjaunojamās enerģijas projektus un citus ar enerģētiku saistītus projektus.

- Patērētājs un pakalpojumu sniedzējs

Pašvaldības strādā daudzās ēkās, kurās izmanto daudz enerģijas, piemēram, apkurei un apgaismojumam. Ieviešot enerģijas taupības programmas un pasākumus sabiedriskās ēkās, iespējams panākt vērā ņemamus ietaupījumus.

Pašvaldības un reģionu valdības sniedz arī pakalpojumus, kuriem vajadzīgs daudz enerģijas, piemēram, nodrošina sabiedrisko transportu un ielu apgaismojumu, — arī šajā jomā iespējami uzlabojumi. Pat ja iestāde par šo pakalpojumu sniegšanu noslēgusi līgumu ar citiem pakalpojumu sniedzējiem, ar publisko iepirkumu un pakalpojumu līgumiem iespējams īstenot enerģijas patēriņa mazināšanas pasākumus.

- Plānotājs, attīstītājs un regulētājs

Vairākums pašvaldību un reģionu valdību atbild par zemes izmantojuma plānošanu un transporta sistēmu organizēšanu. Stratēģiskie lēmumi par pilsētu attīstību, piemēram, par pilsētu izplešanās novēršanu, var mazināt enerģijas patēriņu transporta nozarē.

Pašvaldības un reģionu valdības bieži var uzņemties regulatora uzdevumus, piemēram, pieņemot energoefektivitātes standartus vai nosakot, ka jaunajās ēkās izmantojamas ierīces, kas nodrošina atjaunojamās enerģijas izmantošanu.

- Padomdevējs, motivētājs un paraugs

Pašvaldības un reģionu valdības var sniegt atbalstu iedzīvotāju, uzņēmumu un citu vietējā mērogā iesaistīto personu informēšanā un motivēšanā, izglītojot tos, kā efektīvāk izmantot enerģiju. Lai visa vietējā sabiedrība kļūtu par ilgtspējīgas enerģētikas politikas atbalstītāju, svarīgi īstenot informatīvus pasākumus. Svarīga mērķauditorija, uz kuru jāorientē enerģijas taupības un atjaunošanas projekti, ir bērni, jo viņi pavēstīs arī ārpus skolas to, ko iemācījušies. Tikpat svarīgi ir iestādei pašai rādīt priekšzīmi un būt par paraugu ilgtspējīgas enerģētikas nodrošināšanā.

- Ražotājs un piegādātājs

Pašvaldības un reģionu valdības var veicināt vietējo enerģijas ražošanu un atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu. Labs piemērs ir siltuma un elektroenerģijas koģenerācijas sistēmas, kurās izmanto biomasu. Pašvaldības un reģionu valdības var arī rosināt iedzīvotājus īstenot atjaunojamās enerģijas projektus, sniedzot finansiālu atbalstu vietējām iniciatīvām.

2. Izcilākie piemēri

“Izcilākie piemēri” ir iniciatīvas un programmas, kas ir pasaules mēroga piemērs ilgtspējīgas enerģētikas attīstības koncepciju veiksmīgai īstenošanai pilsētvidē. Izcilāko piemēru pārstāvji, atsaucoties uz šo pakta, pauž vēlmi dalīties ar pieredzi un palīdzēt pilsētām īstenot līdzīgu pieeju, kad tas ir vajadzīgs un iespējams, un aņemas atvieglot zinātnības pārnesi, izplatot informāciju, tostarp vadlīnijas, piedaloties pakta parakstītāju rīkotos pasākumos un vispār ikdienā sadarbojoties ar pakta parakstītājiem.

Jaunus izcilākos piemēros pakta var iekļaut jebkurā laikā, ja vien:

- to potenciālu ir tehniski novērtējuši Komisijas iecelti eksperti un atzinuši par izcilu;

- to ir atzinis vismaz viens pilsētas mērs, kurš parakstījis paktu;
- to īstenojami rakstveidā apņemas īstenot darba programmu, kuras mērķis ir izplatīt informāciju pilsētām, kuras pievienojušās paktam, tostarp ziņot par ietekmi, kāda bijusi pasākumiem, ko tie veikuši saistībā ar paktu.

3. Atbalsta struktūras

Pilsētas mēru konvencijai var pievienoties jebkura lieluma Eiropas pilsēta. Pārvaldes iestādēm, nodrošinot nepieciešamās spējas, jāatbalsta pilsētas, kurām to lieluma dēļ nav resursu, lai sagatavotu emisiju sākotnējo pārskatu vai izstrādātu rīcības plānu. Šīs atbalsta struktūras var būt reģioni, grāfistes, provinces, aglomerācijas, NUTS III līmeņa teritorijas vai padomdevējapilsētas. Komisija skaidri atzīst, ka ikvienai atbalsta struktūrai ir ļoti svarīga loma pakta īstenošanā. Īpašā rakstiskā nolīgumā noteiks dalības pakāpi paktā, kā arī īpašus dalības nosacījumus, ieskaitot lēmumu pieņemšanas pilnvaras.